

Jaarverslag 2024
Vereniging Openbaar Onderwijs

Illustratie Dick Bruna © copyright Mercis bv, 1966

VERENIGING
OPENBAAR
ONDERWIJS

Inhoudsopgave

Voorwoord Marco Frijlink	2
Verslag Raad van toezicht	3
Profiel VOO	5
Projecten in 2024	9
Onze lobby in 2024	10
Dienstverlening	12
Het bureau	13
Cursusleiders en adviseurs	14
Raad van Toezicht	15
VOO en publicaties	16
Persberichten	19
Nieuwsberichten VOO	26

Voorwoord Marco Frijlink

Vorig jaar schreef ik in het voorwoord, bij het jaarverslag 2023, dat er in de organisatie veel energie is om op de ingeslagen weg verder te gaan. Dat klinkt op het eerste gezicht misschien weinig dynamisch, of ambitieus. Maar elke goed functionerende organisatie, en zeker een organisatie als de Vereniging Openbaar Onderwijs, moet het voor een belangrijk deel hebben van de *lange lijnen*. We bestaan dit jaar 159 jaar en dat zou niet het geval geweest zijn als we niet hadden kunnen bouwen op ankerpunten die de tand des tijds met succes hadden weten te weerstaan.

De belangrijkste lange lijn die we hebben is het thema kansengelijkheid. De eerste 35 jaar van ons bestaan hebben we ons beijverd voor het invoeren van de leerplicht. Dat is uiteindelijk volbracht, in 1901, door Minister Goeman Borgesius, die tot 1897 twaalf jaar voorzitter van onze vereniging was. De invoering van de leerplicht was tot de belangrijkste kansengelijkheidsbevorderende maatregel die je kon bedenken, omdat veel kinderen uit arbeidersgezinnen niet, of maar kort, naar school gingen. Daar kwam vanaf 1901 definitief verandering in. Heden ten dage gaat kansengelijkheid onder andere over toetsing, over basisvaardigheden, over inclusie, over overgang po-vo, over het selectiemoment en de manier waarop we selecteren.

Nog zo'n lange lijn is het betrekken van ouders, personeel en leerlingen bij het onderwijsbeleid. Sinds jaar en dag vertegenwoordigt de vereniging hun belangen. Anno 2025 doen we dat vooral door het ondersteunen van medezeggenschapsraden. Door het geven van voorlichting, het verzorgen van trainingen en het bijdragen aan verbetering van wet- en regelgeving. Net als bij het thema kansengelijkheid zoeken we daarbij actief de samenwerking met andere organisaties, omdat we samen het meest effectief zijn.

Ook de derde lange lijn zit in het DNA van onze organisatie: *Samen Leven, Samen Leren*. Als we willen dat we als volwassenen constructief met elkaar samen leven, dan zullen we dat moeten leren. Op school, met elkaar, in de klas. Door de ontmoeting, de oprechte interesse en het opzoeken van de verschillen, leren we dat we met alle diversiteit in achtergronden, religies, culturen, levensovertuigingen, toch ook veel gemeen hebben én dat we in staat zijn, op basis van respect voor onze verschillen, constructief met elkaar samen te leven.

Eind 2024 heeft de ledenvergadering het Strategisch Koersdocument 2025-2030 vastgesteld. Het zal geen verrassing zijn dat daarin de bovenbeschreven drie lange lijnen een prominente plek innemen. Aan ons de uitdaging om daar ook de komende jaren weer een praktische en relevante vertaling voor te vinden. Nu we weer financieel gezond zijn kan de focus hoofdzakelijk daar op liggen en dat is een groot goed.

De collega's op kantoor, de trainers, adviseur en ambtelijk secretarissen waar we mee samen werken, allemaal dragen we een steentje bij aan het goed, en hopelijk het beter functioneren van het funderend onderwijs in Nederland en dat is betekenisvol werk.

Bussum, 15 maart 2025,
Marco Frijlink, voorzitter

Verslag Raad van toezicht

Het jaar 2024 is afgesloten met een bescheiden positief financieel resultaat! Het is een ommekeer. De Raad van Toezicht is trots op wat het huidige bestuur, de medewerkers en trainers maar ook de vroegere bestuurder met de vroegere medewerkers gepresteerd hebben. Bijna een decennium heeft het geduurd om de onzekerheid weg te werken die door het wegvallen van de rijkssubsidiëring was ontstaan. Het heeft veel inspanning gekost en druk gegeven.

Door steeds beter in te spelen op waar medezeggenschapsraden behoefte aan hebben is het huidige dienstenpakket uitgebreid, verstevigd maar ook meer gevarieerd. Het vormt de basis voor de toekomst.

De keus voor het ondersteunen van de medezeggenschap in het onderwijs heeft de vereniging lang geleden bewust gemaakt in de overtuiging dat met een goed functionerende medezeggenschap wordt bijgedragen aan een kwalitatief goed onderwijs dat open staat voor iedereen: ouders, leerlingen, leerkrachten en docenten. Dat is de achterliggende gedachte achter wat de VOO doet.

In de eerste maanden van 2024 heeft de Raad gewerkt aan de totstandkoming van een toezichtkader samen met een informatieprotocol. Beide instrumenten zijn voor de Raad van belang om zijn werk goed te kunnen uitvoeren. Het toezichtkader is uiteindelijk vastgesteld door het congres en daarmee hebben de leden in feite aan de Raad van Toezicht de opdracht gegeven binnen welk kader het toezicht op het bestuur van de vereniging plaats vindt. Dit komt ten goede aan de verhouding tussen congres en de Raad.

De Raad heeft samen met de bestuurder ook gewerkt aan de totstandkoming van een nieuw strategisch beleidsplan dat voor de komende 5 jaar richting moet geven aan waar de VOO op inzet. Inhoudelijk heeft de Raad met het bestuur aan de hand van het concept van de samenwerkingsschool veel gesproken over waarvoor de Vereniging Openbaar Onderwijs in dit tijdsgewricht zou moeten staan. Het tegen het licht houden van de idealen ten opzichte van de realiteit geeft een boeiende spanning maar vooral ook inspiratie hoe die idealen in de realiteit leiding en richting kunnen geven. Het strategisch koersdocument 2025-2030 is door het congres in zijn vergadering van 20 november 2024 vastgesteld.

Door het plots wegvallen van de vroegere accountant waarmee we enkele jaren zeer prettig hebben samengewerkt, moest de Raad van Toezicht in de tweede helft van 2024 op zoek naar een vervangende accountant. Die is gelukkig snel gevonden en met deze accountant is een aantal afspraken gemaakt, waaronder het uitvoeren van een interim-controle; de uitkomst van dit laatste geeft meer inzicht in de uitvoering van de bedrijfsprocessen. De uitkomst van deze interim-controle wordt begin 2025 verwacht.

In mei 2024 heeft Ludo Abbink bij de vergadering van het congres van 22 mei 2024 afscheid genomen. Ludo bracht niet alleen zijn financiële expertise in maar ook zijn brede onderwijskundige kennis, vooral ten aanzien van passend onderwijs. De Raad heeft veel voordeel daaraan gehad.

Deze vacature konden we helaas niet in 2024 vervuld krijgen. Omdat ook in 2025 een paar leden van de Raad van Toezicht aftredend zouden zijn en niet meer beschikbaar zouden zijn, heeft de Raad eind 2024 de beslissing genomen om de bewuste vacatures in de eerste maand van 2025 breed uit te zetten om zo voor de komende jaren een goede samenstelling van de raad te verkrijgen.

Tot slot heeft de Raad eind 2024 het voornemen uitgesproken om de heer Rein van Dijk als vroegere directeur-bestuurder van de Vereniging Openbaar Onderwijs aan het congres voor te dragen als lid van verdienste. Daarmee is de cirkel met de eerste alinea van dit verslag van de Raad van toezicht weer rond. Het was namelijk Rein die als vroegere bestuurder de eerste klap van het wegvallen van de rijkssubsidiëring samen met het bureau voor de vereniging moest zien op te vangen. Wanneer je die eerste klap in eerste instantie goed weet op te vangen dan zet je ook de eerste stap de Vereniging Openbaar Onderwijs te laten voortbestaan.

Overveen, 14 maart 2025, Gerd-Jan Mense, voorzitter van de Raad van toezicht.

Profiel VOO

De VOO streeft een onderwijssysteem na waar kinderen van ouders van alle gezindten met elkaar naar school gaan, met elkaar leven en met elkaar leren. Het credo van de VOO is dan ook: Samen leven, samen leren. Van oudsher zijn onze leden primair ouders en leerkrachten in het openbaar onderwijs. Die zijn particulier lid, of als gremium: medezeggenschaps- of ouderraad, het organisatorisch verband waarin zij op school verenigd zijn.

Wat doet de Vereniging Openbaar Onderwijs?

- De VOO behartigt de belangen van haar leden: zo'n 3.500 medezeggenschapsraden, ouderraden en particuliere leden. In totaal zijn daarmee zo'n 10.000 mensen via een lidmaatschap betrokken bij de vereniging.
- De VOO zet zich in voor goed en beschikbaar openbaar onderwijs in heel Nederland.
- De VOO beijvert zich voor kansengelijkheid.
- VOO bepleit dat alle kinderen, hoogachtend de gezindte van hun ouders, *samen* naar school gaan.
- De VOO heeft een helpdesk voor leden, die elke schooldag gratis bereikbaar is tussen 10.00 en 13.00 uur.
- De VOO biedt professionele deskundigheid op alle terreinen van het primair en voortgezet onderwijs.
- De VOO adviseert openbare scholen en schoolbesturen bij hun identiteit en profilering.
- De VOO organiseert cursussen en scholing voor MR-leden, ouderraden, schoolteams en overblijfsmedewerkers in heel Nederland.

De kracht van het openbaar onderwijs

Op de openbare school is ieder kind en elke leerkracht welkom, hoogachtend zijn, haar of hen sociale, culturele en levensbeschouwelijke achtergrond. De openbare school leert kinderen van jongs af aan om respect en interesse te hebben voor elkaars mening en overtuiging. Er wordt actief aandacht besteed aan de overeenkomsten en verschillen tussen kinderen, zonder voorkeur voor één bepaalde opvatting.

De kernwaarden van het openbaar onderwijs

Gelijkwaardigheid, vrijheid en ontmoeting zijn waarden waar we in het openbaar onderwijs voor staan. Zij bieden richting bij het maken van keuzes over onderwijs, samenwerking en hoe we met elkaar omgaan. Deze kernwaarden kunnen op school worden ingezet als toetssteen of kompas en bij alles wat er op school gebeurt kunnen de volgende vragen worden gesteld: Past dit wel bij onze waarden? Draagt het bij aan onze fundamentele opdracht richting de samenleving?

Het zijn ook waarden waarop we elkaar kunnen aanspreken én waarop we aangesproken mogen worden.

Gelijkwaardigheid

Op de openbare school is iedereen welkom. Iedereen is verschillend en heeft recht op een gelijke behandeling, een gelijke stem en gelijke kansen. Iedereen is evenveel waard.

Vrijheid

Op de openbare school kun je jezelf zijn en je eigen stem laten horen. Je leert zelfstandig en kritisch denken. Je neemt verantwoordelijkheid en houdt rekening met de vrijheid van de ander.

Ontmoeting

Op de openbare school leren we van elkaars verschillen. We zijn nieuwsgierig naar het verhaal van de ander. We dragen zorg voor elkaar en voor onze omgeving. Op school ontmoet je de hele wereld.

Openbare Scholen – Waar Verhalen Samenkomen

De slogan voor het openbaar onderwijs is: Openbare Scholen – Waar Verhalen Samenkomen. De openbare school is dé ontmoetingsplaats bij uitstek, de plek waar je nieuwe verhalen leert kennen en jouw eigen verhaal verder ontwikkelt, in relatie met anderen. Vanuit gelijkwaardigheid en vanuit vrijheid, ontmoet je de ander en ontmoet je mensen met verhalen vanuit de hele wereld.

Werken volgens de kernwaarden levert de school veel op:

- De school draagt uit waar zij trots op is en wat haar bijdrage is aan de samenleving.
- De school krijgt een duidelijk profiel: hier staan we voor en dit mag er van ons worden verwacht.
- De school geeft betekenisvol onderwijs waarin de kernwaarden actief geoefend worden.
- De school laat zien dat zij als openbare school echt werk maakt van de burgerschapsopdracht.
- Er ontstaat een betere sfeer in de klas, waarin leerlingen zichzelf mogen zijn, oefenen met democratische waarden en elkaar écht ontmoeten.

Onze missie

De Vereniging Openbaar Onderwijs (VOO) wil dat elke school in Nederland openstaat voor elk kind en iedere docent. Scholen moeten kwalitatief goed onderwijs geven en hebben daarnaast de plicht om voorwaarden voor emancipatie en tolerantie te scheppen. De VOO vindt daarom dat elke school moet uitgaan van een principiële gelijkwaardigheid van opvattingen over godsdienst, levensbeschouwing en maatschappelijke diversiteit en niet zou moeten zijn gebaseerd op een religie of levensovertuiging.

Kerntaken

Belangenbehartiging

De taak van belangenbehartiger van het openbaar onderwijs vervult de VOO met trots en gedrevenheid: voor alle leerlingen, ouders, leerkrachten, schoolleiders, schoolbesturen, ouderraden en medezeggenschapsraden. De VOO behartigt op landelijk en op lokaal niveau de belangen van de openbare scholen en ondersteunt scholen, directies en schoolbesturen bij het versterken van hun kwaliteit en de identiteit van de openbare school. De VOO heeft daartoe specifieke trainingen en scholing ontwikkeld.

Onderwijsopleider en kennisinstituut

De VOO is de grootste opleider in het onderwijs op het gebied van medezeggenschap. Daarnaast ondersteunen we scholen met TSO-trainingen en ouderparticipatie. Wij verzorgen onze cursussen en trainingen met aandacht voor de mensen op school: professionals, ouders en leerlingen. Deskundigheidsbevordering van schoolleiders, teams en ouders is speerpunt in beleid.

In beide kerntaken klinkt het belang van ouders door. Ouders hebben in het Nederlandse onderwijssysteem een bijzondere positie. In de kern hebben ze veel 'macht'. Als er maar genoeg ouders zijn die het willen, dan komen er financiële middelen beschikbaar en komt er een nieuwe school. Zodra dat is besloten zijn de ouders ook bijna meteen alle 'macht' weer kwijt en wordt hun formele positie gereduceerd tot de helft van de medezeggenschapsraad en in het vo zelfs slechts een kwart.

De VOO beschouwt het onder meer als haar taak om aandacht te blijven vragen voor de positie van ouders in het onderwijs en het belang van hun structurele betrokkenheid en invloed aan de ene kant, en aan de andere kant ouders te blijven ondersteunen, informeren en opleiden, zodat zij hun rol zo goed mogelijk kunnen vervullen.

Ledenvergaderingen

In 2024 hebben twee ledenvergaderingen plaatsgevonden. 22 mei vond de jaarvergadering fysiek plaats in de Eenhoorn in Amersfoort. Tijdens deze vergadering werden het jaarverslag en de jaarrekening vastgesteld en het bestuur en raad van toezicht gedechargeerd. Ook stelde de vergadering de toezichtsvisie en het toezichtskader voor de Raad van toezicht vast. Daarmee werd duidelijkheid gecreëerd over de reikwijdte van het toezicht en de verhouding tussen ledenvergadering als hoogste orgaan, het bestuur en de Raad van toezicht.

Op 20 november was de ledenvergadering online. De vergadering keurde de begroting 2024 en de meerjarenbegroting t/m 2026 goed. Daarnaast werd het nieuwe Strategisch Koersdocument 2025-2030 besproken en vastgesteld.

Samenwerking met VOS/ABB

De samenwerking met VOS/ABB is een bijzondere. Wij zijn de enige twee organisaties in Nederland die zich actief beijveren voor de idealen van het openbaar onderwijs. Daarbij heeft VOS/ABB een focus op de besturen en de VOO op de teams en de ouders (al dan niet via de medezeggenschapsraden). De directeur-bestuurder van de VOO en de directeur van VOS/ABB hebben driewekelijks regulier overleg en functioneel is er overleg tussen beleidsmedewerkers van beide organisaties. Waar mogelijk werken we samen.

In 2024 heeft de VOO in samenwerking met VOS/ABB de kernwaarden van het openbaar onderwijs, die we gezamenlijk lanceerden in 2020, extra onder de aandacht gebracht tijdens De Week van Openbare Scholen in maart. Ook presenteerden we toen voor het eerst de Inclusieve Feest- en Gedenkdagen Kalender. Samen met een speciaal gemaakte lesbrief kunnen leerkrachten daarmee in hun eigen klas bespreken welke feest- en gedenkdagen voor de kinderen in hun klas in dat schooljaar belangrijk zijn en hoe ze daar in de klas aandacht aan willen besteden. De kalender is gratis verzonden naar alle openbare scholen in Nederland.

De belangrijkste vindplaats voor materiaal en lestools is www.openbaaronderwijs.nu, onze gezamenlijke website. Op deze website is meer informatie te vinden over het karakter en het doel van het openbaar onderwijs en er zijn tools te vinden waarmee leerkrachten, ouders, leerlingen en schoolleiders handen en voeten kunnen geven aan de kernwaarden.

De VOO nam samen met VOS/ABB het initiatief voor een meerjarig onderzoek naar opvattingen in de samenleving over vrijheid van onderwijs en artikel 23 van de Grondwet. [Het onderzoek](#) werd uitgevoerd door de Universiteit voor Humanistiek en de Universiteit van Amsterdam. Eind 2024 presenteerden de universiteiten hun eindrapportage. De [uitgebreide publicatie hierover van de VOO en het onderzoek zelf](#) kregen tot nu toe onverwacht weinig aandacht van media.

Overige samenwerkingen

De laatste jaren nemen de contacten, inhoudelijke afstemming en samenwerking met andere organisaties die actief zijn in het (funderend) onderwijs toe in frequentie in betekenis en dat is goed. Het zorgt ervoor dat het perspectief van de VOO op meer plekken terecht komt en wordt meegenomen in visievorming en beleidsontwikkeling. Het meeste contact hebben we afgelopen jaar gehad met Ouders & Onderwijs, die op landelijk niveau de belangen van alle ouders behartigt. De VOO is als toehoorder aanwezig bij de besprekingen van de adviesraad van Ouders & Onderwijs. Daarnaast hebben we direct of in ander samenwerkingsverband, regelmatig contact gehad met de PO- en de VO-raad, LAKS, de ROV, Verus, Voor Werkende Ouders, VTOI-NVTK, AOb en CNV. Met de meeste van deze organisaties is eind 2024 op initiatief van de VOO en Ouders & Onderwijs een hernieuwde oproep aan de kamer gedaan om de vrijwillige ouderbijdrage af te schaffen.

Projecten in 2024

Project Versterking Medezeggenschap

In 2023 kwam er een einde aan het project Sterk Medezeggenschap dat door CAOP werd uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van Onderwijs. De landelijke organisaties die het meest betrokken zijn bij medezeggenschap, waaronder de VOO, zijn in 2024 aan de slag gegaan om gezamenlijk een nieuw project op te starten met subsidie van het Ministerie: het Project Versterking Medezeggenschap. De verwachting is dat het project in 2025 van start gaat en op deze weg gewerkt kan worden aan het verbeteren van kennis en vaardigheden om goede medezeggenschap op school mogelijk te maken.

WMS-congres 2024

In november 2024 vond het jaarlijkse WMS Congres plaats, georganiseerd door Stichting Onderwijsgeschillen. Als VOO verzorgen wij jaarlijks een bijdrage in de vorm van workshops en een kraampje waar aanwezigen informatie over de VOO en medezeggenschap kunnen opvragen. Gezamenlijk met onze externe cursusleiders was het wederom een succesvolle dag met veel opgedane kennis en nieuwe contacten!

VOO Medezeggenschapsdag 2024

Op 22 mei 2024 vond de allereerste VOO Medezeggenschapsdag plaats, aansluitend op de algemene ledenvergadering! Een dag waarop naast de Algemene Ledenvergadering ook allerlei workshops op het gebied van medezeggenschap gevolgd konden worden, en waar geluisterd kon worden naar een interessante spreker. Dit jaar was deze interessante spreker Karen Heij, die de Nederlandse toetscultuur onder de loep nam. In verschillende workshops konden de aanwezigen zich verder verdiepen in inhoudelijke onderwerpen waar een school mee te maken krijgt. Een succesvolle dag met meer dan 100 aanwezigen, die in 2025 ook weer zal worden georganiseerd!

Samenwerking VOO met VTOI-NVTK

In 2023 is de VOO een samenwerking gestart met de VTOI-NVTK, het platform voor toezichthouders uit de kinderopvang en het onderwijs rondom het thema 'Het halfjaarlijkse gesprek tussen de RvT en de GMR. Gezamenlijk is een webinar ontwikkeld over dit onderwerp en dat is ook in 2024 weer verzorgd voor ruim 200 belangstellenden. De versterkte contacten hebben er ook toe geleid dat VTOI-NVTK aansluit bij de deelnemers van het weer op te starten Project Versterking Medezeggenschap.

Onze lobby in 2024

Voor de VOO blijven kansengelijkheid en goede medezeggenschap belangrijke onderwerpen om ook onder de aandacht van de politiek te blijven brengen.

Met andere organisaties van ouders is de VOO zich ook in 2024 blijven inzetten voor de afschaffing van de vrijwillige ouderbijdrage. Dat is een kwestie van lange adem, waarbij wel steeds kleine stappen vooruit worden gezet. Na een eerder breed gedragen oproep vroeg de Tweede Kamer om onderzoek naar de haalbaarheid van afschaffing. Dat onderzoek verscheen in september en concludeerde dat afschaffing niet alleen juridisch haalbaar is, maar ook 'een geschikte en proportionele maatregel om de doelstelling van kansengelijkheid te bereiken'. De enige belemmering lijkt nu nog het ontbreken van financiële dekking voor de compensatie van scholen. Wij blijven ons er samen met andere organisaties voor inzetten dat hier stappen gezet blijven worden.

Op 1 augustus 2024 werd een wijziging van de WMS van kracht die het informatierecht van de MR versterkt. Na een eerdere wijziging was onduidelijkheid de nadruk komen te liggen op ongevraagde informatie, waardoor twijfel kon ontstaan op het recht op gevraagde informatie. Met een door de VOO aangereikt amendement werd dit in een reparatiewet rechtgezet. Zo is weer duidelijk dat gevraagd mag worden om alle informatie die de MR 'voor de vervulling van zijn taak naar redelijkheid en billijkheid nodig kan hebben'.

Dit voorbeeld laat zien dat inzichten die de VOO uit de praktijk ophaalt uiteindelijk ook vertaald kunnen worden in betere wetgeving. Tegen die achtergrond werkt de VOO al geruime tijd aan een uitgebreid witboek met ruim dertig voorstellen ter verbetering van de WMS. Inmiddels loopt daarover ook overleg met de vakbonden CNV en AOb, met als inzet om de voorstellen uit het witboek gezamenlijk onder de aandacht van de politiek te brengen.

Dienstverlening

Cursussen

In 2024 is de VOO ook weer de grootste opleider voor medezeggenschap in het primair en voortgezet onderwijs geweest. Cursussen zijn individueel en als hele (G)MR te volgen. In 2024 zijn er ruim 300 in-company cursussen verzorgd en zo'n 80 open inschrijving cursussen. Onze cursussen werden in 2024 met gemiddeld een 8,1 beoordeeld. De trainers kregen gemiddeld maar liefst een 8,4.

Nieuw in het aanbod zijn cursussen specifiek voor GMR's: GMR Start en GMR Gevorderd. Met deze cursussen richten we ons ook specifiek op de belangrijker wordende rol van GMR's in het onderwijs.

Begeleiding

Bij 'fusies en ruzies' is de VOO beschikbaar om te ondersteunen op het gebied van medezeggenschap. In 2024 hebben we in totaal 137 begeleidings- en adviestrajecten mogen verzorgen. Net als voorgaande jaren waren scholenfusies, bestuurlijke fusies, schoolsluitingen en interne onenigheden de belangrijkste thema's.

Helpdesk

Via de helpdesk beantwoordde de VOO meer dan 700 vragen van leden. Ongeveer 60% van de vragen werd via de telefoon gesteld. Vaak gaat het dan niet alleen om feitelijke vragen, maar ook om meedenken of het geven van advies over de aanpak bij een bepaalde situatie die zich voordoet in een (G)MR of ouderraad. De belangrijkste onderwerpen waren de rol van de MR bij benoemingen (bijvoorbeeld de schoolleiding), schooltijden en ouderraadplegingen, de vrijwillige ouderbijdrage, fusies en sluitingen en uiteraard veel vragen over de rechten en bevoegdheden van de MR.

Ambtelijk secretaris medezeggenschap

Eind 2024 heeft de VOO bij 19 onderwijsorganisaties ambtelijk secretarissen die de medezeggenschap helpen te professionaliseren. Jaarlijks organiseert de VOO twee bijeenkomsten voor ambtelijk secretarissen om met deze belangrijke personen te spreken over ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en specifiek medezeggenschap.

MR Academie

MR Academie is dé online leer- en kennisdeelomgeving voor medezeggenschap in het primair en voortgezet onderwijs. Met uitgebreide cursussen, minicolleges, een kennisbank, een chatfunctie en helpdesk kunnen (G)MR-leden van alles leren over medezeggenschap.

In 2024 is de inhoud verder uitgebreid met nieuwe minicolleges. We sloten 2024 af met bijna 3.000 MR-leden die via hun MR's een abonnement hebben op MR Academie.

Webinars

De VOO heeft in 2024 weer verschillende webinars verzorgd over onderwerpen die voor (G)MR's interessant zijn. Zo zijn er webinars georganiseerd voor personeel en ouders die wellicht interesse hebben om MR-lid te worden, over het halfjaarlijks gesprek GMR/RvT, verkiezingen organiseren als MR en de rol van de MR bij kindcentra. De webinars zijn terug te kijken op onze website.

Kennisbank

De gratis kennisbank is toegankelijk voor iedereen die informatie opzoekt over onderwerpen die te maken hebben met medezeggenschap. In 2024 is de kennisbank opnieuw ingedeeld zodat deze nog beter aansluit bij de inhoudelijke thema's waar (G)MR's mee te maken krijgen. Daarnaast zijn er weer verschillende nieuwe artikelen toegevoegd.

Het bureau

Eind 2024 was de samenstelling van het bureau (5,95 fte) als volgt:

Cursusbureau

Wendy Melis
Saida Oulad Youssef
José Pieneman

Financiële administratie

Jaap Visser

Communicatie en Marketing

Sanne Vink

Beleidsadviseurs

Bram Buskoop
Eddy Habben Jansen
Laurens Zwaagstra

Bestuur/Directie

Marco Frijlink

Cursusleiders en adviseurs

De VOO kan al jaren bogen op een actief netwerk van betrokken cursusleiders en adviseurs zonder wie het niet mogelijk zou zijn onze diensten en ondersteuning in het hele land aan te bieden. Dit netwerk bestaat uit 34 mensen met verschillende specialisaties, die zich door het hele land bevinden.

Op de eerste zaterdag in oktober vond de jaarlijkse bijeenkomst plaats voor cursusleiders/adviseurs van de VOO waar zij worden geïnformeerd over recente (medezeggenschaps-)ontwikkelingen, waar gewerkt wordt aan deskundigheidsbevordering en waar volop gelegenheid is om ervaringen met elkaar uit te wisselen en van elkaar te leren. De centrale inleiding op deze dag werd dit jaar verzorgd door Ad Vos van de Vereniging Netwerk Kindcetra. Hij vertelde over de vorming van kindcentra en rol en inrichting van medezeggenschap bij kindcentra.

Met onze adviseurs is de VOO in 2024 gestart met een tweewekelijks overleg waarin de adviseurs hun ervaringen kunnen delen met elkaar, zodat we als vereniging een gezamenlijk beeld ontwikkelen over de onderwerpen die bij onze advies- en begeleidingstrajecten voorbij komen, zoals fusies, sluitingen en verschillen van inzicht binnen een MR of tussen MR en schoolleiding.

Raad van Toezicht

Samenstelling van de Raad van Toezicht ultimo 2024

- Gerd-Jan Mense (voorzitter), voormalig senior onderwijsadviseur gemeente Amsterdam
- Martijn Mulder, (vice voorzitter), voormalig bestuurder Stichting Wolderwijs en Stichting Kindcentra Wolderwijs en lid raad van toezicht Stichting PrimAH
- Febe Deug, toezichthouder en organisatieadviseur
- Farid Lahri, directeur F-ACT; een organisatie voor interim advies, control en toezicht in de publieke sector

VOO en publicaties

Website VOO

In 2024 bezochten 122.718 mensen de VOO-website, wat een stijging van 20,39% is ten opzichte van 2023, waarin 101.930 mensen onze website bezochten. Via organische zoekresultaten van Google kwamen er in 2024 82.358 bezoekers op de website, dat waren er in 2023 60.882 bezoekers. Met bijna 80.000 bezoekers en bijna 140.000 paginaweergaven werden de pagina's van de kennisbank, net als vorig jaar, heel goed bezocht. Vooral artikelen over de vrijwillige ouderbijdrage en de ouderraad trokken veel verkeer. Daarnaast zijn (evenals in 2023) de algemene cursuspagina en de cursuspagina met informatie over MR Start goed bezocht.

Nieuwsbrief medezeggenschap

Sinds januari 2023 versturen we de Nieuwsbrief Medezeggenschap wekelijks in plaats van een maandelijks nieuwsbrief. Dat resulteerde in 2024 in 37 nieuwsbrieven. In deze nieuwsbrief staan actuele ontwikkelingen, juridische kwesties en achtergrondartikelen over medezeggenschap. Elke nieuwsbrief bevat wisselende content over actuele medezeggenschapsontwikkelingen, een relevante MR-vraag, informatie over het cursusaanbod van de VOO, verwijzingen naar relevante medezeggenschapsontwikkelingen bij partnerorganisaties en informatie over het VOO-lidmaatschap.

De nieuwsbrief wordt in 2024 verzonden naar gemiddeld 7544,03 adressen, met een open rate van 43,39%. Begin 2024 is de mailinglijst opgeschoond door inactieve ontvangers te verwijderen, wat de engagement verhoogde. Later in het jaar zijn deze adressen echter weer toegevoegd, zodat we in 2025 opnieuw hun interactie kunnen analyseren en verdere optimalisaties kunnen doorvoeren.

Nieuwsbrief VOO over openbaar onderwijs

De Nieuwsbrief gaat over activiteiten en idealen van de VOO voor leerkrachten, ouders, leerlingen en belangengroepen op allerlei vlakken. Deze nieuwsbrief komt maandelijks uit wanneer er vermeldenswaardige zaken te delen zijn. In 2024 was dat acht keer. Deze nieuwsbrief wordt verzonden naar bijna 2.833 leden en mensen die zich voor de nieuwsbrief hebben aangemeld, de open rate ligt rond de 40%.

OnderwijsActueel

In juni 2024 zijn we gestart met OnderwijsActueel. OnderwijsActueel is hét wekelijkse bulletin met nieuws over belangrijke ontwikkelingen in en om het onderwijs. Bedoeld voor bestuurders, schoolleiders, toezichthouders, (G)MR-leden en ieder ander die beleidsmatig betrokken is bij het onderwijs! In 2024 namen wij 18 afleveringen op.

OnderwijsActueel werd via verschillende kanalen gedeeld. Op LinkedIn werd een gemiddeld aantal van 294 weergaven per post behaald, en op YouTube lag het gemiddelde op 54 weergaven per video. Eind 2024 ontvingen 41 abonnees een aparte e-mailmelding over OnderwijsActueel, met een openingsrate van 65,15%. Ook via WhatsApp wordt het gedeeld, waar op dit moment 55 volgers meelezen. De exacte openingsrate op dit platform is niet bekend. Daarnaast werd de pagina met OnderwijsActueel 1379 keer bezocht via de VOO.nl-website.

Naast de videocontent wordt er ook een podcastversie van OnderwijsActueel gemaakt. Deze podcast heeft gemiddeld 22 luisteraars per aflevering en biedt een extra manier om het nieuws te volgen. OnderwijsActueel wordt ook geregeld benoemd in de MZ-nieuwsbrief, waardoor nog meer geïnteresseerden bereikt worden via dit aanvullende kanaal.

Met deze cijfers blijven we inzetten op het informeren van onze doelgroep en werken we aan verdere groei in het bereik.

Sociale media VOO

Op LinkedIn groeide ons bereik in 2024 met ca. 300 nieuwe volgers ten opzichte van 2023, waardoor we eind 2024 ca. 1800 volgers hebben. Dit platform blijft een belangrijke plek om nieuws en ontwikkelingen te delen. Op Facebook was er geen groei in het aantal volgers; we hebben hier 694 volgers. In 2024 zijn we gestart op Bluesky, waar we in december ongeveer 300 volgers hadden. Hier zien we een gestage groei. Midden 2024 hebben we besloten om te stoppen met Twitter (X), omdat dit platform niet langer goed aansluit bij onze

organisatiewaarden en communicatiestrategie. Op Instagram zijn we minder actief. Dit platform wordt sinds 2021 vooral gebruikt om de ideële waarden van de VOO onder de aandacht te brengen en heeft eind 2024 160 volgers.

Op Facebook en LinkedIn hebben we diverse adverte. Met zowel advertenties als posts behaalden we in 2024 ruim 200.000 impressies op LinkedIn ook meer dan 100.000 bezoekers op Facebook.

Media-aandacht via derden

We stuurden in 2024 verschillende persberichten naar journalisten en werden soms ook benaderd zonder zelf een persbericht te hebben verstuurd. Verder plaatste de VOO regelmatig berichten via de website.

VOO in de media

Hieronder een overzicht van de onderwerpen waarmee de VOO in 2024 in het geschreven nieuws is geweest:

Burgerschap op scholen 2024/2025: [De wet Burgerschap is het openbaar onderwijs op het lijf geschreven.](#)

Algemeen Dagblad regio Utrecht 13 februari 2024: [‘De Bilt telt achttien basisscholen, maar voor openbaar onderwijs moet je straks de gemeentegrens over’](#)

KRO/NCRV 28 februari 2024: [Aartsconservatieve activisten zetten alles op alles om Week van de Lentekriebels op te doeken](#)

AD regio Utrecht 3 april 2024: [Het is nu zeker: vanaf volgend jaar geen enkele openbare basisschool meer in gemeente De Bilt](#)

Volkskrant 11 april 2024: [Utrecht wil kansenongelijkheid basisonderwijs aanpakken met collectieve pot ouderbijdragen](#)

Magazine Onderwijs Ondersteuning 27 april 2024: [Kommer en kwel, maar klopt het wel?](#) Over de Staat van het Onderwijs 2024.

Persberichten

20 maart 2024

Gelijkwaardigheid, vrijheid en ontmoeting

Week van Openbare Scholen viert diversiteit met feest- en gedenkdagenkalender

In de Week van Openbare Scholen staan gelijkwaardigheid, vrijheid en ontmoeting centraal. Deze kernwaarden zijn de basis van het actief pluriforme karakter van de openbare scholen. Het motto van de Week van Openbare Scholen is 'waar verhalen samenkomen'. Scholen ontvangen daarom deze week een speciale kalender.

Kalender feest- en gedenkdagen

De Week van Openbare Scholen (18 t/m 22 maart) is voor veel openbare basisscholen het moment om nieuwe ouders te ontvangen en kennis te laten maken. Op de openbare school is iedereen welkom. Je kunt er jezelf zijn, je eigen stem laten horen en we leren er van elkaars verschillen. Alle openbare scholen ontvangen deze week een speciale kalender met feest- en gedenkdagen, om alvast na te denken over een inclusief volgend schooljaar. Aan welke dagen gaat de school extra aandacht besteden?

Er zijn heel veel verschillende bijzondere dagen. Die kun je lang niet allemaal in de klas behandelen of vieren. Door juist samen te praten over de vraag welke dagen we vieren, kunnen we veel van elkaar leren en zorgen we ervoor dat iedere leerling een stukje van zichzelf mag vieren op de openbare school. De voorkant van de kalender laat zien welke belangrijke dagen er zijn in Nederland, in de aan Nederland verbonden landen (door de belangrijke gebeurtenissen in de geschiedenis) en voor de grote levensbeschouwingen. De achterkant van de kalender is een lege versie ervan, die scholen samen met de leerlingen kunnen invullen. Welke dagen vieren de leerlingen thuis? Welke dagen zijn bij veel mensen onbekend, maar misschien daarom juist interessant? Verjaardagen kunnen er natuurlijk ook op staan. Zo maak je samen een eigen kalender voor elke klas.

Actief pluriform

Dit sluit naadloos aan op het actief pluriforme karakter van het openbaar onderwijs, dat in de wet is vastgelegd. In tegenstelling tot wat wel eens wordt gedacht, zijn openbare scholen niet neutraal, maar maken zij op actieve wijze en op basis van wederzijds respect deel uit van de pluriforme samenleving. Zo verbreden openbare scholen de horizon van hun leerlingen, als voorbereiding op hun latere rol in onze maatschappij, die wordt gekenmerkt door diversiteit.

De Week van Openbare Scholen en de kalender zijn initiatieven van Vereniging Openbaar Onderwijs (VOO) en VOS/ABB.

4 april 2024

Persbericht: Aangenomen amendement verduidelijkt informatierecht medezeggenschapsraad

Als reactie op de aanpassingen in de Wet medezeggenschap op scholen (WMS) per 1 augustus 2023, hebben Tweede Kamerleden Stoffer en Pijpelink een amendement voorgesteld dat deze week met algemene stemmen in de Tweede Kamer is aangenomen. Dit amendement op een onderdeel van de Reparatiewet

OCW voor het jaar 2023-2024, versterkt de informatiepositie van de medezeggenschapsraad en brengt de tekst van de WMS op dit punt in lijn met de tekst in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).

De Vereniging Openbaar Onderwijs (VOO) is blij met deze aanpassing in de WMS. Al in juli vorig jaar uitte Marco Frijlink, de voorzitter van de VOO, zijn zorgen. Door een toen aangenomen wijziging op de WMS was de bepaling dat de MR alle informatie die hij van het bevoegd gezag vraagt in redelijkheid ook dient te krijgen, uit de wet verdwenen. Frijlink: 'wij zien in de praktijk vaak dat er onduidelijkheid is over de vraag welke informatie de MR moet en mag krijgen en op welk moment. De bal ligt door het aangenomen amendement nog steeds bij het bevoegd gezag om tijdig alle benodigde informatie te verstrekken, maar laat geen enkele onduidelijkheid meer over: als de MR informatie vraagt moet die –naar redelijkheid en billijkheid benodigd- ook worden verstrekt.'

De wetswijziging gaat naar verwachting in op 1 augustus 2024.

Persbericht: Eerste VOO Medezeggenschapsdag: De bijdrage van medezeggenschap aan beter onderwijs

De Vereniging Openbaar Onderwijs (VOO) kondigt met trots de eerste editie van de VOO Medezeggenschapsdag aan, die plaatsvindt op 22 mei in Amersfoort. Deze dag is speciaal bedoeld voor leden van medezeggenschapsraden om hen te voorzien van kennis en vaardigheden om een krachtige bijdrage te leveren aan de kwaliteit van onderwijs. Het programma bestaat uit lezingen en workshops die interessant zijn voor leden van medezeggenschapsraden en draait om de vraag: hoe kan de medezeggenschap bijdragen aan nog beter onderwijs? VOO-voorzitter Marco Frijlink benadrukt het belang van de Medezeggenschapsdag: "Goed functionerende medezeggenschap is fundamenteel voor het verbeteren van de kwaliteit van het primair en voortgezet onderwijs in Nederland." Deze overtuiging onderstreept het doel van de dag, waar MR-leden door lezingen en workshops kunnen ontdekken hoe zij een directe bijdrage kunnen leveren aan het verbeteren van ons onderwijs. De VOO verwacht 150 deelnemers.

Het programma

De dag begint met een openingswoord door Marco Frijlink, gevolgd door een inleidende lezing van toetsexpert Karen Heij over toetsing en kansengelijkheid. Deelnemers hebben vervolgens de keuze uit zes workshops, verdeeld over twee sessies, over thema's variërend van burgerschap en armoede tot de interactie tussen verschillende schoolraden. Een paneldiscussie over de toekomst van medezeggenschap en een afsluitende netwerkborrel bieden extra mogelijkheden voor inspiratie en uitwisseling.

Deelname en Registratie

De VOO moedigt alle MR-leden aan om deel te nemen aan deze inspirerende dag, die gratis toegankelijk is voor VOO-leden. Voor niet-leden is deelname mogelijk tegen een geringe vergoeding. Geïnteresseerden wordt aangeraden zich spoedig te registreren gezien het beperkte aantal plaatsen.

Over de Vereniging Openbaar Onderwijs

De Vereniging Openbaar Onderwijs komt op voor de belangen van personeel, ouders en leerlingen. Als meer dan 150 jaar houdt de vereniging zich intensief bezig met veel thema's die voor, in en rondom het onderwijs in Nederland van belang zijn. Zo is het thema School & Armoede voor de periode 2020-2025 het kernthema waar de VOO zich op richt. De VOO ondersteunt medezeggenschapsraden, besturen en raden van toezicht met handreikingen, een kennisbank en cursussen en belangenbehartiging op dit onderwerp. Ruim 1500 medezeggenschapsraden zijn via een lidmaatschap verbonden aan de vereniging.

17 april 2024

Kommer en kwel, maar klopt dat wel? Column van VOO-voorzitter Marco Frijlink over het rapport 'De Staat van het Onderwijs'

EMBARGO TOT WOENSDAG 17 APRIL, 11 UUR

De Inspectie van het Onderwijs luidt de alarmbel: meer dan 20% van de scholen scoort onvoldoende. "Maar wat blijkt: de resultaten zijn op ruim 97% van de scholen voldoende en alle onvoldoende eindoordelen vallen bij scholen met een (zeer groot) lerarentekort. Dat is de echte crisis waar we nu de schrijnende gevolgen van beginnen te zien en daar moet alle energie naar toe", zegt Marco Frijlink, voorzitter van de Vereniging Openbaar Onderwijs (VOO). Hij schreef onderstaande column over de Staat van het Onderwijs 2024.

Column VOO-voorzitter Marco Frijlink: Kommer en kwel, maar klopt dat wel?

Het is weer zover. De lente is begonnen, maar zoals bijna elk jaar is er nog veel op aan te merken. Te koud, te nat, te instabiel. Het is net de Staat van het Onderwijs. Elk jaar in april presenteert de Inspectie van het Onderwijs onder die noemer haar bevindingen in een lijvig rapport. Ook dit jaar is het weer raak, met nog ronkender bewoordingen dan vorige edities:

‘Iets meer dan 20% van de onderzochte scholen werd door onze inspecteurs beoordeeld met een onvoldoende. Een ruime meerderheid van deze scholen hebben we bovendien één of meer herstelopdrachten moeten geven voor de basisvaardigheden.’

Dat klinkt niet best. Deze tekst komt nog maar uit de inleiding, maar de toon is gezet en de boodschap is duidelijk. Het onderwijs verkeert in crisis en iedereen staat aan de lat om zijn of haar verantwoordelijkheid te nemen: leerkrachten, schoolleiders, bestuurders, raden van toezicht, maar ook de overheid: ministerie en politiek. Volgens de Inspectie begint het allemaal bij visie. Besturen moeten een duidelijke visie hebben op basisvaardigheden en het is goed als die wordt geïntegreerd in alle vakken. Hoe dit zich verhoudt tot veelgehoorde pleidooien voor meer professionele autonomie terug naar de klas en de leerkracht is wat onduidelijk. Bovendien houdt het daar niet op, want ook de schoolleiders moeten ‘komen met een breed gedragen visie en doelen met betrekking tot de basisvaardigheden’.

Wat is het nut van 8000 visies?

Ergens anders klaagt de Inspectie dat het zo moeilijk is om geleerde lessen bij de ene school toe te passen bij een andere school, vaak zelfs binnen één bestuur. Als je dan bedenkt dat er zo’n 7000 scholen zijn in het funderend onderwijs en ruim 1100 besturen, dan vraag je je af hoe dat ooit goed gaat komen als die allemaal een eigen visie op de basisvaardigheden moeten gaan formuleren. En wat is het nut daar eigenlijk van? Waarom richten we geen stelsel in waarbij er wat meer sturing komt juist op dit soort processen. Dat we het niet afhankelijk maken van een soort kosmisch toeval als good practices op een beetje redelijke termijn hun weg weten te vinden naar praktisch alle leslokalen. Maar hoe het allemaal beter moet, en hoe al die nog te ontwikkelen visies gaan bijdragen aan daadwerkelijk beter onderwijs, daar wordt eigenlijk niks over gezegd.

Dan even terug naar de kernboodschap: 20% van de onderzochte scholen scoort onvoldoende. Daar mogen we natuurlijk niet lichtzinnig overheen stappen.

97% van de scholen scoort voldoende resultaten

Het alarmistische geluid van de Inspectie past in de algemene doom-and-gloom sfeer waar het onderwijs nu al jaren mee te maken heeft en waar bijna iedereen in en om het onderwijs aan bijdraagt. En natuurlijk, er is een enorm lerarentekort (waar veel te weinig op is geanticipeerd) en zeker, de prestaties van Nederlandse leerlingen op taal en rekenen dalen al vele jaren in de internationale vergelijkingsonderzoeken van PISA. Maar laten we het nu even op z’n merites beoordelen. Hoe komt de Inspectie aan die 20%?

Het blijkt dat de Inspectie steekproeven heeft gehouden onder scholen. In het primair onderwijs gaat het om 99 scholen (van de ongeveer 6000) in het vo 86 (van de ongeveer 645) en 40 scholen in het (voortgezet) speciaal onderwijs (van de ruim 500 scholen). In die steekproeven heeft de Inspectie 7 indicatoren beoordeeld: resultaten (dat lijken mij de belangrijkste) en daarnaast nog:

- Zicht op ontwikkeling en begeleiding
- Pedagogisch-didactisch handelen
- Veiligheid
- Visie, ambities en doelen
- Uitvoering en kwaliteitscultuur
- Evaluatie, verantwoording en dialoog.

Dan denk je vast, die 20% scholen die onvoldoende scoren zullen het wel niet goed doen op de resultaten. Nou, dat valt dus enorm mee. In het primair onderwijs scoort 97% van de basisscholen qua resultaten voldoende of goed en in het voortgezet onderwijs is dat zelfs 98%. In het po zit het grootste probleem bij het thema 'zicht op ontwikkeling en begeleiding' en in het vo bij visie, ambities en doelen, uitvoering en kwaliteitscultuur en evaluatie, verantwoording en dialoog.

Om het maar even eenvoudig samen te vatten: over het algemeen kun je stellen dat bijna alle scholen voldoende tot goed scoren op de resultaten, maar dat het niet best is gesteld met de bureaucratie daaromheen. En geen misverstand natuurlijk, het is allemaal belangrijk. En in een ideale wereld gaat het allemaal 100%. Maar als er keuzes moeten worden gemaakt -en dat moet want we kampen met enorme personeelstekorten, waardoor we duizenden bevoegde leerkrachten tekort komen en honderden bekwame schoolleiders- dan is het misschien wel prettig om te zien dat er kennelijk gefocust wordt op de resultaten en de zaken eromheen wat minder aandacht krijgen.

Image

Een klein wonder dat de resultaten niet veel slechter zijn

Dus ja, het kan allemaal veel beter, maar zijn de uitkomsten uit deze (beperkte) steekproef reden voor alarmisme? Het lerarentekort is inmiddels 9,7% van de totale werkgelegenheid in fte voor leerkrachten. Dat komt neer op bijna 10.000 fulltime banen. Met een gemiddelde klasgrootte van 23 leerlingen, gaat het dan om 230.000 leerlingen waar geen bevoegde leerkracht voor beschikbaar is. Eigenlijk is het een klein wonder dat de resultaten niet veel slechter zijn en is de kans groot dat ze dat wel worden als er niet heel snel een oplossing voor het lerarentekort wordt gevonden. Wat mij betreft is dat wél echt reden voor alarm. Want wat blijkt ook uit de Staat van het Onderwijs? Bijna alle onvoldoende eindoordelen worden gegeven aan scholen met een lerarentekort en de onderwijskwaliteit op scholen met een hoog lerarentekort staat 'sterk onder druk' (pag. 103). Over all vallen de resultaten nu eigenlijk nog best mee, maar dat kan bijna niet zo blijven. 10.000 leerkrachten erbij. Dat zou de boodschap moeten zijn!

Tot slot lijkt de Inspectie al een voorschotje te nemen op dit perspectief, want ze relateert haar eigen normenkader: 'De door de inspectie gehanteerde normen voor onderwijsresultaten in het po (primair onderwijs) en vo betreffen ondergrenzen, die onder het landelijk gemiddelde liggen. Als scholen voldoende onderwijsresultaten behalen, betekent dat nog niet dat alle leerlingen de best mogelijke resultaten hebben gehaald en optimale kansen hebben gehad (...). Scholen mogen niet berusten in het voldoen aan de normen van de inspectie. Besturen en scholen moeten ambitieus zijn en naast de minimumdoelen ook streefdoelen opstellen.'

'Voldoende' eigenlijk niet voldoende

Eigenlijk zegt de Inspectie hier: het mag zo zijn dat bijna alle scholen voldoende resultaat halen, maar wij vinden ons eigen oordeel 'voldoende' eigenlijk niet voldoende. Dat is wel heel erg verwarrend. Natuurlijk moet je ambitieus zijn en is het gemiddelde geen doel en moet elke school de drijfveer hebben om kinderen zich optimaal te laten ontwikkelen (ook op andere vlakken dan de basisvaardigheden trouwens). Maar 97% van de scholen een voldoende geven op de resultaten en vervolgens alle alarmbellen te laten afgaan omdat je je eigen oordeel eigenlijk niet streng genoeg vindt is misschien niet heel constructief.

50% van de Nederlanders vinden dat alle scholen openbaar moeten zijn.

Financieel mede mogelijk gemaakt door de Vereniging Openbaar Onderwijs en de openbare besturenorganisatie VOS/ABB hebben de UvH en de UvA ruim een jaar onderzoek gedaan naar de mening van de Nederlandse burgers over allerlei vraagstukken die samenhangen met de vrijheid van onderwijs. 'Mogen bijzondere scholen bij het vak levensbeschouwing alleen lesgeven over de religie of levensbeschouwing van die school?' Nee, zegt 56% van Nederland en maar 23% zegt ja. Mogen bijzondere scholen eisen dat leerlingen en ouders de geloofsregels van de school volgen en bijvoorbeeld hun homoseksualiteit in en om de school verborgen houden? Nee, zegt maar liefst 72% en maar 12% zegt ja. Ruim 90 procent vindt dat alle scholen leerlingen moeten leren om met verschillen om te gaan. De vrijheid van bijzondere scholen om leerlingen in hun (religieuze) levensbeschouwing in te leiden vindt men over het algemeen niet wenselijk, aldus de onderzoekers.

Over bijzonder en openbaar onderwijs

Het was in 1917 vast niet voor te stellen, maar anno 2024 zegt nog maar 32% van de bevolking dat het goed is dat er voortgezet onderwijsscholen zijn op religieuze grondslag. De steun voor het openbaar onderwijs daarentegen is groot. Maar 1% van de Nederlanders vindt dat er geen openbaar onderwijs zou moeten zijn, terwijl precies 50% van mening is dat alle scholen openbaar zouden moeten zijn en maar 26% is tegen die stelling. 69% van de respondenten zegt er expliciet tegen te zijn dat er bijzondere scholen zijn met leerlingen en leraren van maar één bepaald geloof.

Nederland is voor onderwijs over religies en levensbeschouwing

Het onderzoek laat duidelijk zien dat Nederlanders niet anti-religieus zijn, alleen dat zij vinden dat basis- en voortgezet onderwijsscholen niet de plek zijn om kinderen in een specifieke religie in te leiden. In grote meerderheid vinden zij echter wel dat school de plek is voor kinderen om kennis te maken met de relevante religies en levensbeschouwingen en ondersteund moeten worden om daar zelf hun weg in te vinden en keuzes in te maken. Dit blijkt onder andere uit het feit dat 78% van de Nederlanders vindt dat alle scholen interlevensbeschouwelijk onderwijs zouden moeten verzorgen.

VOO pleit voor open maatschappelijk en politiek debat

Het is van grote betekenis dat we nu eindelijk een goed, wetenschappelijk onderbouwd, beeld hebben van wat Nederland belangrijk vindt in het onderwijs. Te lang is het gesprek over artikel 23 taboe verklaard. Artikel 23 heeft de dubieuze eer in vrijwel elk regeerakkoord te worden genoemd, met daarbij de verklaring dat er de komende periode in elk geval niet aan gaat worden gesleuteld. Het onderzoek legt daarmee een groot democratisch tekort bloot. De mening van de Nederlander over de inrichting van het onderwijs wordt op dit moment nauwelijks gerepresenteerd in en door de politiek. Het is hoog tijd dat hier verandering in komt. Als VOO pleiten we er niet voor op korte termijn drastische maatregelen te nemen. Maar dit onderzoek geeft wel aanleiding om oude én nieuwe vragen te stellen en te beantwoorden:

- Welke eisen moeten we stellen aan alle scholen, waar het gaat om gelijke en gelijkwaardige behandeling?
- Moeten we interlevensbeschouwelijk onderwijs niet op alle scholen verplicht stellen?
- Waarom maken we het niet mogelijk om samenwerkingsscholen te stichten (nu kan een samenwerkingsschool alleen worden gevormd door fusie, als een van de scholen met opheffing wordt bedreigd)
- Hoe zorgen we ervoor dat scholen er aan bijdragen dat alle kinderen niet alleen leren over hun eigen achtergrond, maar over diverse in Nederland levende religieuze en levensbeschouwelijke opvattingen?
- Hoe zorgen we ervoor dat elke school een plek wordt waar elk kind onbevooroordeeld een eigen mens- en maatschappijbeeld kan ontwikkelen en daar haar of zijn eigen keuzes in kan maken?
- Moeten we de mogelijkheid om scholen op religieuze of levensbeschouwelijke grondslag te stichten niet beperken?

Nieuwsberichten VOO

Tegenwoordig zijn niet persberichten, maar de website, ondersteund door nieuwsbrieven en sociale media vaak de belangrijkste manier om een standpunt, of mening kenbaar te maken. Daarom hieronder een overzicht van de onderwerpen die de VOO in 2024 op haar website heeft besproken.

- 16 jan 2024: [Adviesrecht MR méér dan alleen 'positief' of 'negatief'](#)
- 10 feb 2024: [Zorgen over OBS De Kievit in Maartensdijk](#)
- 12 feb 2024: [Column Marco: Als het echt niet anders kan: sluit een school dan netjes](#)
- 14 feb 2024: [Nieuw: checklist voor de \(G\)MR!](#)
- 27 feb 2024: [Civitas Christiana verspreidt opruiend nepnieuws](#)
- 6 mrt 2024: [Modelreglementen en -statuten voor \(G\)MR zijn vernieuwd!](#)
- 13 mrt 2024: [De VOO Medezeggenschapsdag](#)
- 20 mrt 2024: [Week van Openbare Scholen viert diversiteit met feest- en gedenkdagenkalender](#)
- 27 mrt 2024: [Gratis webinar: Vormingsonderwijs in het openbaar onderwijs](#)
- 4 apr 2024: [Aangenomen amendement verduidelijkt informatierecht medezeggenschapsraad](#)
- 17 apr 2024: [Column Marco: Kommer en kwel, maar klopt dat wel?](#)
- 16 mei 2024: [Governance in gesprek / Podcast](#)
- 24 mei 2024: [De allereerste VOO Medezeggenschapsdag](#)
- 17 jun 2024: [OnderwijsActueel: Wekelijks nieuws over belangrijke ontwikkelingen in en om het onderwijs](#)
- 1 jul 2024: [Janny Arends met pensioen na 26,5 jaar toewijding aan goede medezeggenschap in het onderwijs!](#)
- 20 aug 2024: [Wijzigingen WMS per 1 augustus 2024](#)
- 11 sep 2024: [Beste Helpdesk](#)
- 23 sep 2024: [Professionaliseren als MR\(-lid\)? Kosten moeten worden vergoed!](#)
- 30 sep 2024: [Governance in gesprek / Podcast](#)
- 6 okt 2024: [Column: Regiovorming en de rol van de medezeggenschapsraad](#)
- 17 okt 2024: [Nieuwe uitzending OnderwijsActueel!](#)
- 21 nov 2024: [Column: vrijheid van onderwijs, wat vindt Nederland eigenlijk?](#)
- 12 dec 2024: [Let op! Werk jij in het primair \(midden- en bovenbouw\) of voortgezet onderwijs \(onderbouw\)?](#)
- 18 dec 2024: [Heb jij de data van de Onderwijscafés in de Week van Openbare Scholen al in je agenda staan?](#)